РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

пл. „Св. Неделя" № 5, София 1000
www.mh.government.bg

БАЛНЕОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 299

от ....17.10.2025 г.

Тази балнеологична оценка удостоверява, че минералната вода, добита от водовземно съоръжение

сондаж № 2

от находище на минерална вода „Харманли", гр. Харманли, община Харманли, област Хасково има следните:

А. Геоложки и хидроложки характеристики:

Местоположение

Находище на минерална вода „Харманли" попада в централната част на Хасковска област, на територията на гр. Харманли, община „Харманли", в Източния Тракийско - Родопски район.

Формираща среда на минералната вода

Районът попада в Родопския срединен масив и по точно в областта с наложени горно-палеогенски и неотенско-кватернерни депресии. Основни структури са Хасковското понижение и Харманлийската моноклинала.

Скалната подложка в района е изградена от метаморфитите на Пъновската порфиробластова свита, част от Прародопската надгрупа. Свитата включва основно мусковитови, двуслюдени гнайси и гранитогнайси с прослойки от амфиболити и гнайсошисти. Дебелината й варира от 350 до 800 м. Възрастта на свитата се приема за архай - протерозой.

Непосредствено над скалите от Пъновската свита залягат седименти с възраст палеоген - неоген и неоген кватернер. С палеоген - неогенска възраст са отложенията на Маришката свита, разпространени северозападно от гр. Харманли. Това са предимно глини и пясъци, с въглищни прослойки. Неогенските отложения са представени главно от сивозелени глини и песъчливи глини.

Подхранване на находището

Основното подхранване на докамбрийския комплекс вероятно е от студени инфилтрогенни води, постъпващи по разположените на запад от находището, отвъд границите на разглежданата територия, разломни структури. Генералната посока на подземните води в

докамбрийския комплекс е на североизток - към дренираща разломна зона. Пиезометричните нива в комплекса са много високи, като в определени зони са на няколко метра над терена. Високите хидравлични напори са причина за възникване на възходящ филтрационен поток в района на дренираща разломна зона.

Колектор на минералната вода

Водите на минерално находище - Харманли са с дълбочинен генезис, привързани към архайски и протерозойски метаморфити и циркулиращи по проводящи разломни структури.

Експлоатационни водоизточници на минерална вода в находището

Минералната вода от находище „Харманли" е разкрита чрез двата дълбоки сондажни кладенеца, изградени през 1966 и 1967 г.

Сондаж № 2 е с дълбочина 429,50 м. Диаметрите на сондиране са следните:

- от 0,00 до 40,90 м - ø 150 мм;
- от 40,90 до 250,00 м - ø 130 мм;
- от 250,00 до 429,50 м - ø 110 мм.

Сондажът е обсаден със стоманени тръби със следните диаметри и дълбочини:

- от 0,00 до 40,40 м – ø 146 мм, като обувката на тръбата е циментирана;
- от 0,00 до 45,40 м – ø 127 мм.

От направената инклинометрия се установява, че сондажът е със значително изкривяване.

Експлоатационни ресурси

Със Заповед № РД-1005/25.11.2024 г. на министъра на околната среда и водите са утвърдени експлоатационни ресурси за находище на минерална вода „Харманли", както следва:

Воден обем	Експлоатационни ресурси от минерална вода			Температура	Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия		
	$Q_{ЕР1}$ л/сек	$Q_{ЕР2}$ л/сек	$Q_{ЕР3}$ л/сек	T (°C)	Q л/сек	ΔT °C	$G^{*}_{екс}$ kJ/s
Находище на минерална вода „Харманли", гр. Харманли, община Харманли, област Хасково	0,052	0,068	0,052	18,7	-	-	-
	0,12						

технически възможен дебит:

Водовземно съоръжение	Технически възможен дебит на водовземното съоръжение	ПВН	Допустимо понижение Sдоп	Допустима дълбочина на водното ниво,	Допустима кота на динамичното водно ниво,	Температура
	Q л/сек	м	м	м	м	T (°C)
сондаж № 2	0,077	73,99	0,87	-	Самоизлив на кота 73,12	18,7

Каптиране

Видимата част на сондаж № 2 представлява бетонова шахта с размери 0,86 х 1,00 м и дълбочина 0,70 м. Част от шахтата попада в границите на паркинг, намиращ се в непосредствена близост до нея. Стените на шахтата са напукани, а дъното е покрито със строителни и други отпадъци. Шахтата е покрита с бетонов капак с нарушена цялост.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
2
* СОФИЯ *

Достъпът е свободен и липсва заключваща система. В шахтата се вижда стоманена, корозирала тръба с диаметър 32 мм. Тръбата, която отвежда водата до чешмата е с приблизителна дължина около 15-20 м и материал PE и DN32. Връзката между двете тръби представлява коляно тип „бърза механична“ връзка.

Санитарно-охранителна зона

Няма издадена заповед за определяне на санитарно-охранителна зона около водовземните съоръжения от находището.

Б. Състав:

1. Аниони	**mg/l**	**eq%**
F^-	9,12	0,801
Cl^-	698,50	32,901
SO_4^{2-}	1566	54,437
CO_3^{2-}	< 6	0,000
HCO_3^-	433,23	11,859
$HSiO_3^-$	0,07	0,002
NO_2^-	< 0,05	0,000
NO_3^-	< 1,00	0,000
Сума:	**2706,92**	**~100,00**

2. Катиони	**mg/l**	**eq%**
NH_4^+	< 0,05	0,000
Ca^{2+}	36,07	4,259
Mg^{2+}	25,54	4,974
Na^+	865,43	89,08
K^+	17,16	1,039
Fe-общо	0,49	0,021
Li^+	1,83	0,624
Mn^{2+}	0,04	0,003
Сума:	**946,56**	**~100,00**

Сух остатък при 180°C	3562	mg/l
Сух остатък при 260°C	3552	mg/l
Електропроводимост	5080	µS/cm
pH	8,04	

H_2SiO_3	18,00	mg/l
Обща минерализация	3672	mg/l
Въглероден диоксид	8,8	mg/l
Сероводород	0,78	mg/l
Дебит		0,077 l/s
Температура		19 °C

Външен вид: Водата е бистра, безцветна, без вкус и с мирис на сероводород.

3. Микроелементи	**(mg/l)**		
Алуминий	0,064	Никел	< 0,005
Арсен	< 0,010	Олово	< 0,010
Антимон	< 0,005	Селен	< 0,010
Бор	7,61	Хром	< 0,005
Барий	< 0,010	Цинк	0,021
Сребро	< 0,050	Живак	< 0,001
Кадмий	< 0,003	Цианиди	< 0,010
Мед	< 0,050		

Данните са съгласно Протокол от изпитване № 447 от 21.11.2022 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР" ЕАД, гр. София и Протокол от контрол на минерална вода № 1 от 25.10.2022 г. на РЗИ Хасково.

4. Радиологични показатели

Обща α- активност	2,19±0,036	Bq/l	Радон-222	116,51±14,31 Bq/l
Обща β- активност	1,22±0,16	Bq/l	Естествен уран	0,0100±0,0022 mg/l
Радий-226	0,257±0,040	Bq/l	Обща индикативна доза	0,1559 mSv/year

Данните са съгласно Протоколи за контрол на радиологични показатели на вода № W 017a и № W 017b от 31.01.2023 г. на Орган за контрол от вида А при НЦРРЗ и Експертна оценка за определяне на общата индикативна доза от поглъщане на радионуклиди с минерална вода.

ЦЕНТЪР ЗА ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
София

5. Микробиологични показатели

Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 22°С	0 КОЕ/см^3	Фекални стрептококи (ентерококи)	0/50 см^3
		Ешерихия коли	0/50 см^3
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 37°С	0 КОЕ/см^3	Сулфитредуциращи клостридии	0/10 см^3
		Псевдомонас аеругиноза	0/50 см^3
Колиформи	0/50 см^3		

Данните са съгласно Протокол от изпитване № 1492 от 31.10.2022 г. на Орган за контрол от вида А при РЗИ Хасково.

Заключение:

Общата минерализация на минералната вода от сондаж № 2 от находище на минерална вода „Харманли“, гр. Харманли, община Харманли, област Хасково е 3672 mg/l. Характеризира се като високо минерализирана, студена, сулфатно, хлоридно-натриева вода, съдържаща флуорид, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Поради установено високо съдържание на „флуор“ (установена стойност от 9,12 mg/l) и обща индикативна доза водата се определя като неподходяща за употреба за питейни цели. Водата има стабилен физико-химичен състав и свойства и отговаря на изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (ДВ, бр. 79 от 1987г., посл. изм. бр. 70 от 2004 г.).

В. Свойства:

Лечебно-профилактичните свойства на водата се определят от нейната минерализация и наличието на сулфатно-хлоридно, натриева и съдържаща флуорид съставки. Питейното балнеолечение с този тип води оказва въздействие основно върху стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната и бъбречно-отделителната системи. Те намаляват лекостепенно хиперацидитета на стомашния сок, ако се приемат 60-90 минути преди хранене, стимулират кинетиката на жлъчните пътища и имат противовъзпалително действие върху секреторната функция на черния дроб. Доказано е също, че сулфатната вода предизвиква така наречената разреждаща секреция в стомашно-чревният тракт, което обуславя едно от най-популярните им въздействия в балнеологията - предизвикват перисталтичен ефект от преразтягане на червата, който води до очистителен ефект. Тези води стимулират кинетиката на жлъчните пътища, имат противовъзпалително действие и влияят върху секреторната функция на черният дроб и жлъчният мехур, като предизвикват холеретично и по-малко холагонно действие. Сулфатните води въздействат върху обмяната на веществата при затлъстяване чрез очистителният ефект, при захарна болест като подпомагат пълното изгаряне на въглехидратите и гликогенообразуването, подобряват пуриновата обмяна, като спомагат тяхното пълно изгаряне от организма.

При използване за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика *(след съответното темпериране)* оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: стомашно-чревни (хронични гастрити и гастродуоденити с намалена стомашна секреция, язвена болест, ентероколити свързани с намалена моторика на чревния тракт и др.); жлъчно-чернодробни (жлъчно-каменна болест, хронични холецистити, холангити, хронични хепатити, дискинезии на жлъчните пътища и др.); бъбречно-урологични (хронични пиелонефрити, хронични цистити, уратна и оксалатна литиаза, състояния след литотрипсия и др.); метаболитни (подагра, затлъстяване, диабет и др.); лица експонирани на вредни вещества (спомага за пречистване на бъбреците и черния дроб от вредни вещества натрупани вследствие на отделяните вредни газове от заводи, автомобили и др.).

Противопоказания за вътрешно (питейно) балнеолечение: до 6 месеца след кръвоизлив от стомашно-чревния тракт.

Използването на минералната вода за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика е по лекарско назначение, при спазването на строго определени методики и дозировки (количество на приетата вода, температура и начин на приемане, продължителност на лечебно-профилактичния курс).

Инхалационно лечение при хронични заболявания на горните дихателни пътища.

При използване за външно балнеолечение и балнеопрофилактика *(след съответното темпериране)* оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: дегенеративни и възпалителни заболявания в ремисия (артроартрити, коксартрози, ревматоиден артрит, анкилозиращ спондилоартрит и др.); заболявания на периферната нервна система (дископатии, радикулити, плексити, полирадикулопатии и др.); след оперативни интервенции на опорно-двигателния апарат (за кинезитерапия при посттравматични и постоперативни състояния); кожни (хронични дерматити, псориазис); гинекологични заболявания (хронични гинекологични възпаления на женската полова система-стерилитет, метрити, хронични аднексити и др.).

Противопоказания за външно балнеолечение: специфични заболявания; онкологични заболявания; инфекциозни заболявания; заболявания в остър стадий и декомпенсирана функция на органи и системи; ХИБС – с ритъмни нарушения; епилепсия.

Минералната вода може да бъде използвана за хигиенни и спортно-рекреативни цели след съответно темпериране.

В случаите, когато минералната вода от сондаж № 2 от находище на минерална вода „Харманли“, гр. Харманли, община Харманли, област Хасково се ползва за цели различни от посочените в балнеологичната оценка или когато водата се ползва по начин, който променя минералния състав посочен в балнеологичната оценка, следва да бъде получено одобрение от Министерство на здравеопазването за всяка конкретна цел и начин на нейното приложение.

Минералната вода не е подходяща за употреба за питейни цели.

ЗА МИНИСТЪР:
ДОБРОМИРА КАРЕВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР
(Съгласно Заповед № РД-01-54 от 12.02.2025 г.)